

Finanšu ministrija

Par publiskā sektora izdevumu mazināšanu

NTSP

2026. gada 30. jūlijs

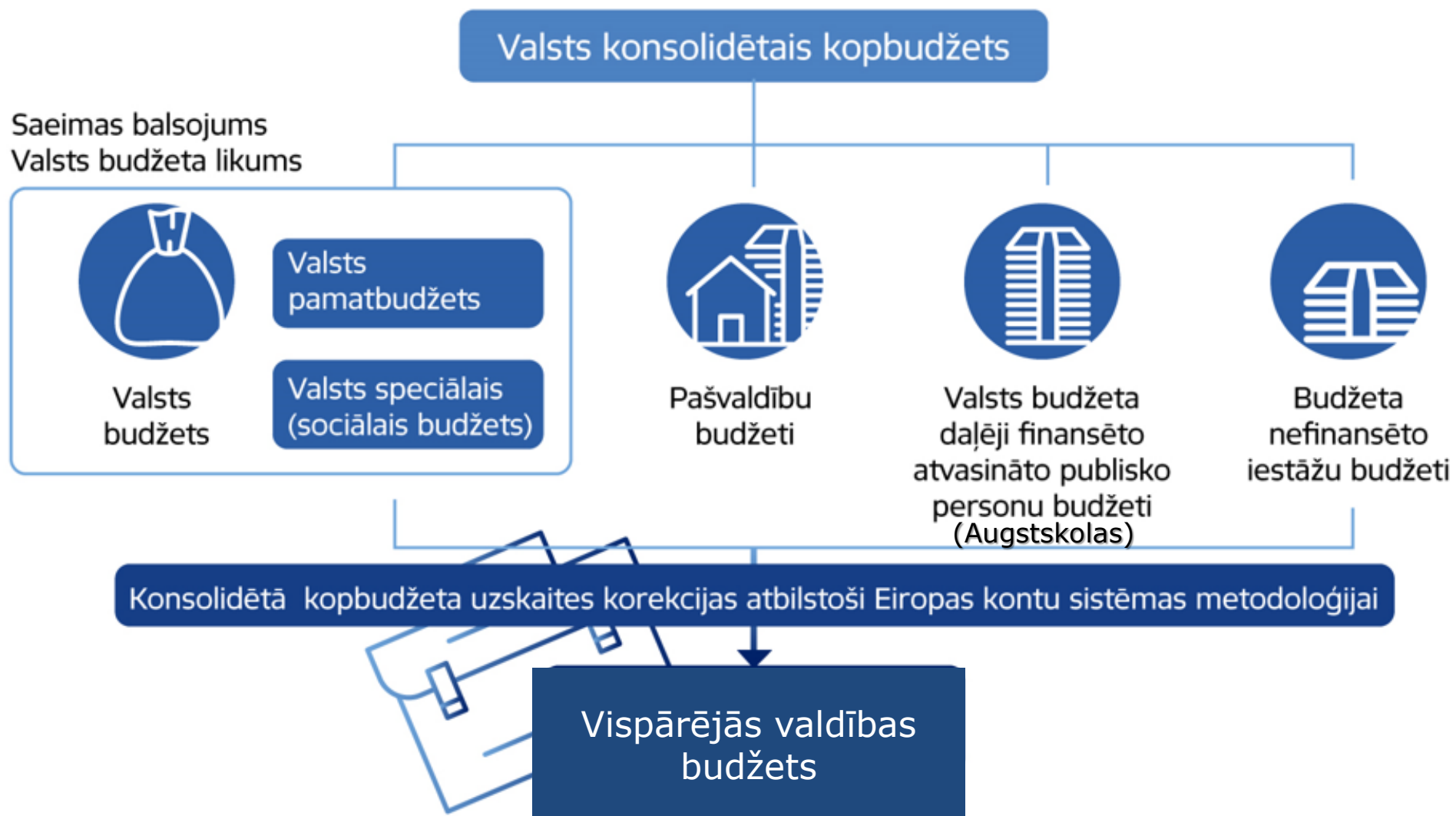
Finanšu ministrija

Finanšu ministra prioritāte - budžeta izdevumu pārskatīšana

Finanšu ministrija

Jāvērtē budžeta situācija visos valdības līmeņos

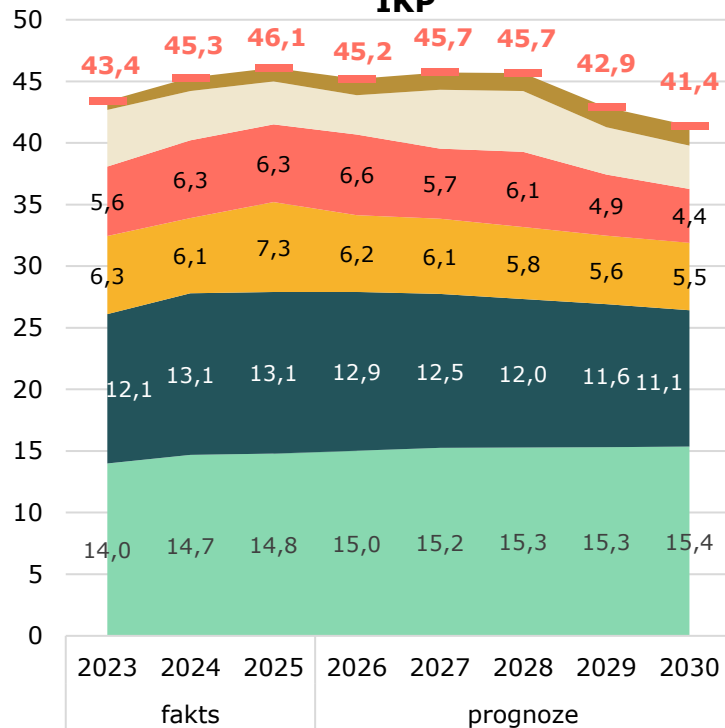

Finanšu ministrija

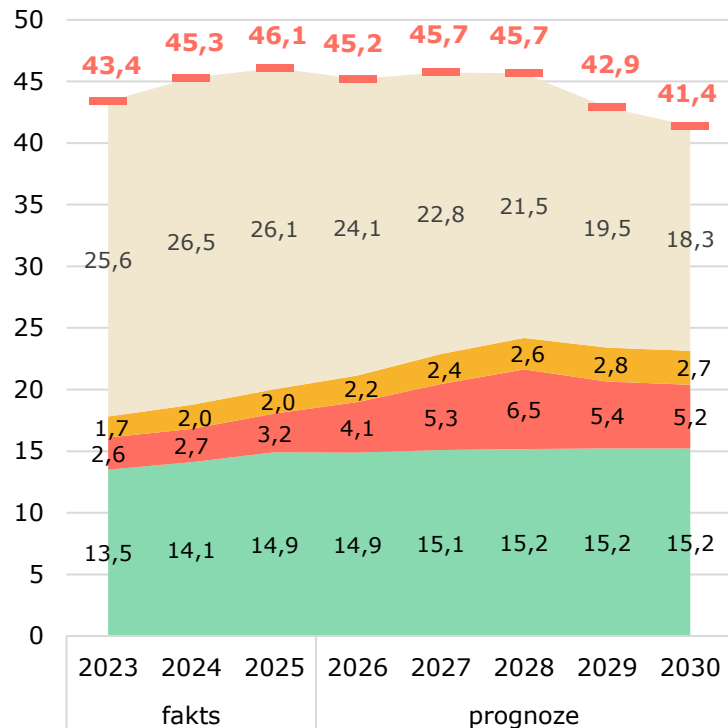
Pie nemainīgas politikas vispārējās valdības izdevumu īpatsvars IKP vidējā termiņā samazinās, bet izdevumi sociālajiem pabalstiem, izdevumi aizsardzībai un parāda apkalpošanai pieaug, attiecīgi izdevumi citās jomās samazinās

Vispārējās valdības izdevumi pēc ekonomiskās klasifikācijas, % no IKP

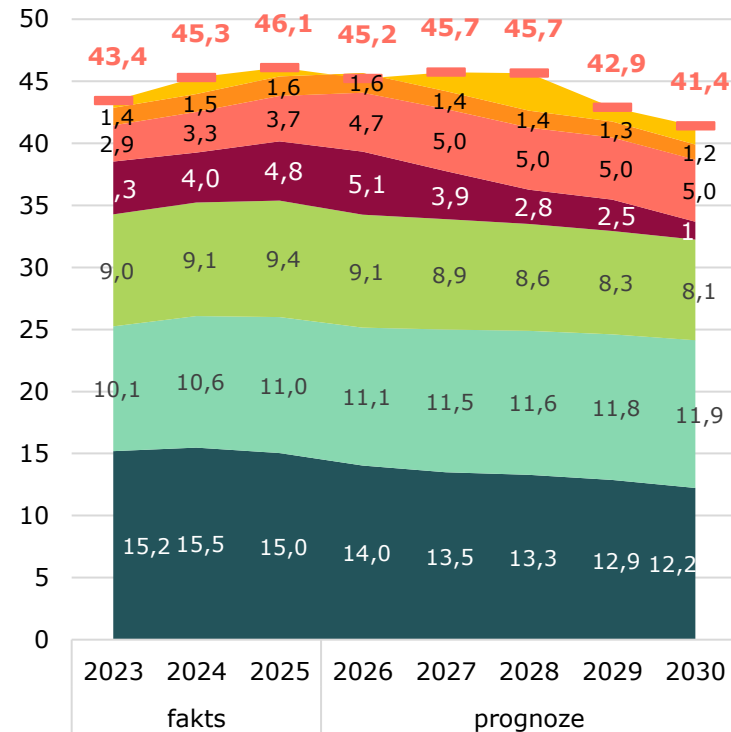
- Procentu izdevumi (D.41, EKS)
- Pārējie izdevumi
- Bruto pamatkapitāla veidošana (P.51g, EKS)
- Izdevumi starppatēriņam (P.2, EKS)
- Izdevumi atlīdzībai (D.1, EKS)
- Sociālie maksājumi (D.632+D.62, EKS)
- Kopējie izdevumi (EKS)

Vispārējās valdības izdevumi pēc COFOG klasifikācijas, % no IKP

- Pārējās funkcijas
- Procentu izdevumi (D.41, EKS) un iemaksas ES budžetā (EKS)
- Aizsardzība
- Sociālā aizsardzība
- Kopējie izdevumi (EKS)

Vispārējās valdības izdevumi pa kopbudžeta apakšlīmeņiem* un EKS korekcijas, % no IKP

- Izdevumu EKS korekcijas
- Atvasinātās publiskās personas
- Valsts pamatbudžeta aizsardzība (NATO)
- Valsts pamatbudžeta ĀFP
- Pašvaldības
- Valsts speciālais budžets
- Valsts pamatbudžeta pamatfunkcijas
- Kopējie izdevumi (EKS)

Finanšu ministrija

Notiek nozaru ministriju budžetu padziļināta izvērtēšana un efektivizācijas priekšlikumu izstrāde – tiek izvērtēti pamatbudžeta izdevumi vismaz 2,6 miljardu eiro apmērā

Tikšanās grafiks

Datums	Ministrija (resora pamatfunkciju pamatbudžets milj. euro, pārskatīts %)
✓ 01.07.	Ekonomikas ministrija (73,5 m. euro, 48%)
✓ 02.07.	Satiksmes ministrija (486,2 m. euro, 51%)
✓ 09.07.	Klimata un enerģētikas ministrija (96,1 m. euro, 15%)
✓ 15.07.	Iekšlietu ministrija (626,4 m. euro, 27%)
✓ 16.07.	Ārlietu ministrija (100,2 m. euro, 25%)
✓ 22.07.	Veselības ministrija (1 947,6 m. euro, 35%)
✓ 23.07.	Kultūras ministrija (251,7 m. euro, 35%)
□ 30.07.	Zemkopības ministrija
□ 05.08.	Finanšu ministrija
□ 06.08.	Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
□ 12.08.	Izglītības un zinātnes ministrija
□ 12.08.	Aizsardzības ministrija
□ 13.08.	Tieslietu ministrija
□ 20.08.	Labklājības ministrija

Izvērtēšanas virzieni:

- ✓ **Visu budžeta apakšprogrammu pārskatīšanas plāns četriem gadiem**, apakšprogrammu sadalījums pakalpojumos, pasākumos un aktivitātēs, kā arī izvērtējumā identificētās efektivizācijas iespējas;
- ✓ Valsts kontroles ieteikumu ieviešanas progress un to **potenciālā fiskālā ietekme** (piemēram, kapitālsabiedrību pārvaldība (SM), sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšana budžeta ietvarā (SM), ANM projektu finansējuma izpilde (EM));
- ✓ Nozares ministrijas **priekšlikumi izdevumu efektivizācijai**, tostarp izdevumu samazināšanai, papildu ieņēmumu iespējām un horizontāliem risinājumiem valsts pārvaldē;
- ✓ Finanšu ministrijas veiktā **nozares budžeta analīze** un galvenie secinājumi;
- ✓ Valsts budžeta izdevumu caurskatāmības un sabiedrības informētības par budžeta līdzekļu izlietojumu pilnveide;
- ✓ Paralēli notiek priekšlikumu izstrāde **strukturālām reformām** valsts pārvaldē.

Stiprināta sadarbība ar sociālajiem partneriem –

- ✓ panākta vienošanās ar LDDK par regulārām tikšanām izdevumu pārskatīšanas jautājumos, t.sk. LDDK sagatavos papildu priekšlikumus.
- ✓ aktuālā informācija NTSP Budžeta un nodokļu apakšpadomē.

Finanšu ministrija

Valsts pamatbudžeta izdevumi pamatfunkciju īstenošanai 2027. gadā

	milj. euro	t.sk. bez iekšējās un ārējās drošības, neatkarīgām institūcijām	
Valsts pamatbudžeta Izdevumi Valsts pamatfunkciju īstenošanai	10 711,6	8 154,2	
Kārtējie izdevumi	3 088,0	1 193,8	Valsts budžeta iestāžu uzturēšana (atlīdzība, preces un pakalpojumi)
Procentu izdevumi	635,3	635,3	Valsts saistību izpilde
Subsīdijas un dotācijas	3 114,4	3 032,7	(Maksājumi ārstniecības, kultūras, sporta iestādēm, komersantiem (lauksaimniekiem, ekonomikas programmas, satiksme utt)
Sociāla rakstura maksājumi un kompensācijas	745,7	720,9	Ģimenes valsts pabalsti u.c
Kārtējie maksājumi Eiropas Savienības budžetā un starptautiskā sadarbība	511,6	492,8	Valsts saistību izpilde
Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti no valsts pamatbudžeta uz valsts speciālo budžetu	422,2	421,7	Piemaksas pensijām par darba stāžu līdz 1996.gadam, izdienas pensijas
Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti pašvaldībām	1 137,4	1 137,4	Pedagogu algas, Ceļa fonds, dotācijas PFI u.c.
Valsts budžeta uzturēšanas izdevumu transferti valsts budžeta daļēji finansētām atvasinātām publiskām personām un budžeta nefinansētām iestādēm	336,6	325,6	Augstskolas, zinātne
Pamatkapitāla veidošana	689,2	180,1	
Valsts budžeta kapitālo izdevumu transferti pašvaldībām	29,3	29,3	
Pārējie valsts budžeta transferti	1,9	1,7	

Finanšu ministrija

Vidējā termiņa valsts budžeta izdevumi samazināti 844,1 milj. *euro* apmērā (2026.-2028.)

	2026	2027	2028
Gatavojot #Budžets2025, veiktais bāzes izdevumu samazinājums	50 milj. €	50 milj. €	50 milj. €
Bāzes izdevumu samazinājums atbilstoši šī gada 26. augusta MK lēmumam un veiktajiem pasākumiem uz 2. lasījumu	181 milj. €	165,2 milj. €	162,8 milj. €
Gatavojot #Budžets2026, papildu izdevumu samazinājums	12,4 milj. €	89,4 milj. €	83,3 milj. €
~844,1 milj. <i>euro</i>			

Finanšu ministrija

Veiktie izdevumu pārskatīšanas pasākumi, kas iestrādāti budžeta ietvarā 2026.-2028. gadam liecina, ka valsts budžeta izdevumi kopumā samazinās, pieaug izdevumi aizsardzībai, valsts saistību izpildei un sociālajai palīdzībai

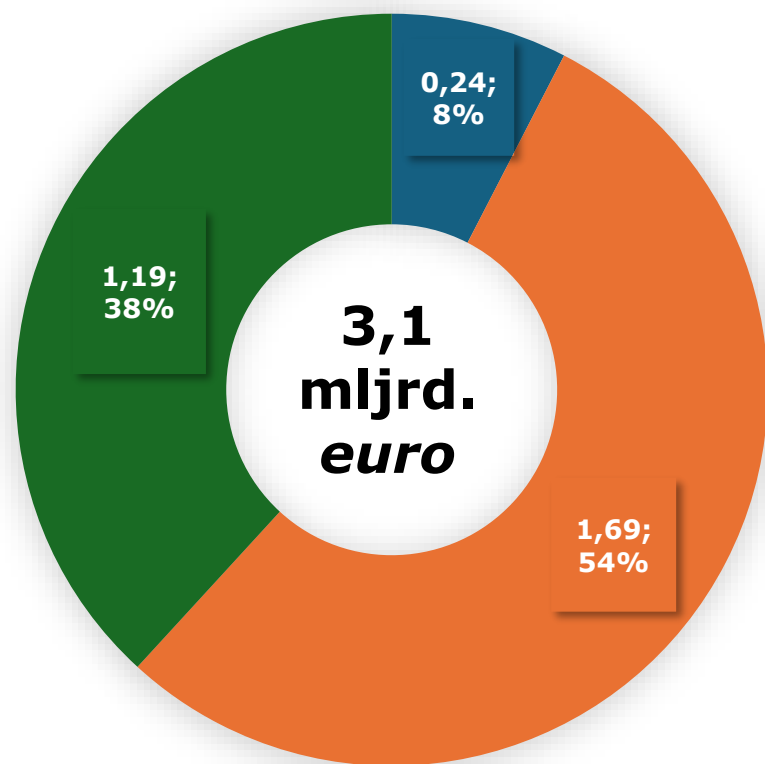
	2026. gada ietvars	2027. gada ietvars	2028. gada ietvars		2027.g. pieaugums pret 2026.g.	2028.g. pieaugums pret 2026.g.
IKP (jūnija prognoze)	45 538	47 996	50 572	↗	5,4%	11,1%
Nodokļu ieņēmumi valsts budžetā (jūnija prognoze)	12 611	13 300	13 843	↗	5,5%	9,8%
Valsts budžeta izdevumi kopā	17 960	17 862	17 831	↘	-0,5%	-0,7%
Izdevumi pamatfunkcijām	15 245	15 745	16 317	↗	3,3%	7,0%
10. Aizsardzības ministrija + Valsts aizsardzības un drošības fonds (74.resors)	1 960	2 108	2 353	↗	7,6%	20,1%
11. Ārlietu ministrija	100	100	100	↔	-0,2%	-0,2%
12. Ekonomikas ministrija	111	76	80	↘	-31,5%	-27,4%
13. Finanšu ministrija bez iemaksām ES un parāda vadības	190	172	164	↘	-9,0%	-13,5%
Iemaksas ES un parāda vadība	945	1 105	1 209	↗	17,0%	28,0%
14. Iekšlietu ministrija + Finansējums valsts drošības pasākumiem (74.resors)	907	832	622	↘	-8,2%	-31,4%
15. Izglītības un zinātnes ministrija + pedagogu darba samaksa (62.resors)	1 164	1 200	1 195	↗	3,1%	2,6%
16. Zemkopības ministrija	154	105	105	↘	-31,5%	-31,8%
17. Satiksmes ministrija	494	486	485	↘	-1,5%	-1,8%
18. Labklājības ministrija - pamatbudžets	904	940	994	↗	3,9%	10,0%
18. Labklājības ministrija - speciālais budžets	5 073	5 456	5 820	↗	7,5%	14,7%
19. Tieslietu ministrija	359	346	344	↘	-3,5%	-4,2%
20. Klimata un enerģētikas ministrija	99	96	89	↘	-3,0%	-10,0%
21. Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija	36	39	39	↗	5,9%	5,7%
22. Kultūras ministrija + kolektīvu māksliniecišķo vadītāju darba samaksa (62.resors)	247	251	246	↗	1,7%	-0,2%
29. Veselības ministrija	1 956	1 948	1 948	↘	-0,4%	-0,4%
64. Dotācija pašvaldībām	106	121	123	↗	13,4%	16,0%
74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums - bez aizsardzības un drošības	183	124	160	↘	-32,4%	-12,9%
Pārējie resori	257	239	241	↘	-6,8%	-6,0%
Izdevumi ES politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektiem	2 716	2 117	1 514	↘	-22,0%	-44,3%

Finanšu ministrija

No 3,1 miljardiem *euro* visu resoru kārtējiem izdevumiem 54% veido aizsardzības, iekšējās un ārējās drošības sektors un tikai 1,2 miljardi *euro* (38%) attiecas uz pārējiem politikas veidotājiem un politikas ieviesējiem

Visu resoru politikas veidotāju un politikas ieviesēju kārtējie izdevumi 2027.g.

■ Neatkarīgās institūcijas,
236 milj.€ (7,6%)

■ Aizsardzība, iekšējā, ārējā
drošība, 1,69 mljrd. €
(54,2 %)

■ Pārējie politikas veidotāji
un politikas ieviesēji, 1,19
mljrd.€ (38,2%)

Lai nodrošinātu MP rezolūcijā noteikto - samazināt valsts pārvaldes uzturēšanas izmaksas, jo īpaši optimizējot kontrolējošo un uzraudzības funkciju īstenošanu, **uz samazinājumu attiecināmi 1,2 mljrd. *euro* un samazinājums skartu nevis tikai administrēšanu, bet tiešu pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem.**

Ietaupījumi ir iespējami, ja tiek pieņemti politiski lēmumi, piemēram:

- samazināt vai mainīt pakalpojumu apjomu;
- pārskatīt valsts funkciju apjomu;
- mainīt pakalpojumu pieejamības kritērijus;
- centralizēt vai reorganizēt funkciju izpildi;
- ieviest digitalizācijas vai automatizācijas risinājumus.

Šajā grupā ietilpst iestādes, kas ikdienā nodrošina valsts pamatpakalpojumus:

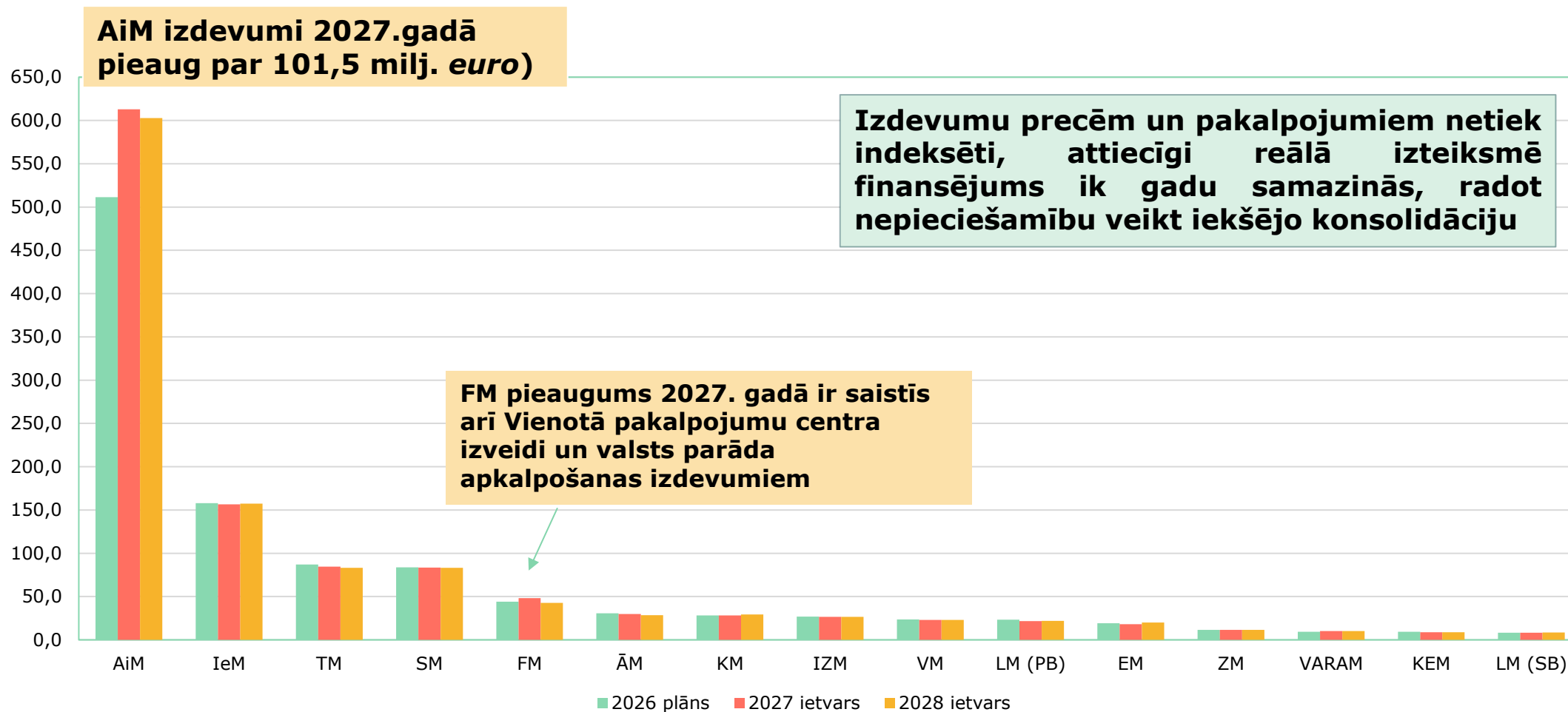
- Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests;
- profesionālās izglītības iestādes;
- sociālās aprūpes centri;
- Ieslodzījuma vietu pārvalde;
- kultūras, izglītības, veselības un sociālās jomas iestādes u.c.;
- kā arī finansējums Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē nodrošināšanai.

Finanšu ministrija

Preču un pakalpojumu izdevumi pieaug galvenokārt aizsardzības sektorā (2027.g. pret 2026.g. pieaugums kopā ir 96,6 milj. *euro*, jeb 8,6%)

Valsts budžeta pamatfunkciju izdevumi precēm un pakalpojumiem ministrijās, milj. *euro*

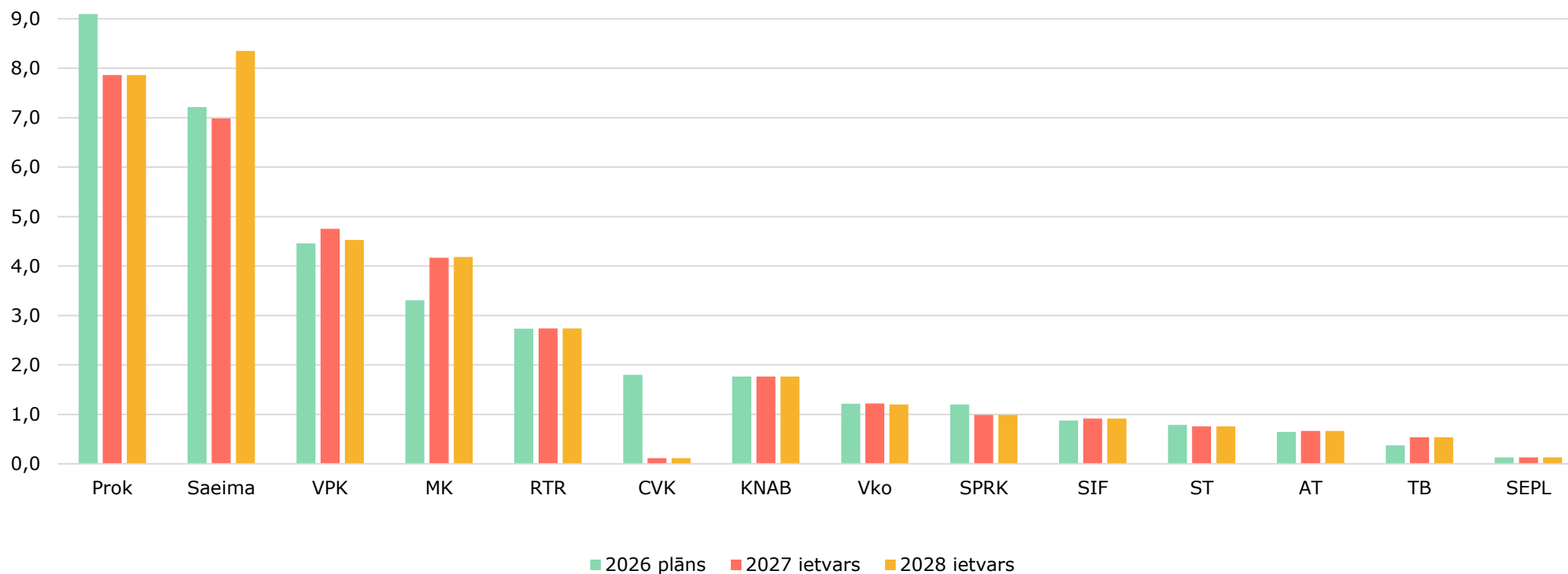

Finanšu ministrija

Neatkarīgās iestādes tika aicinātas solidāri samazināt savus izdevumus

Valsts budžeta pamatfunkciju izdevumi precēm un pakalpojumiem pārējos resoros, milj. euro

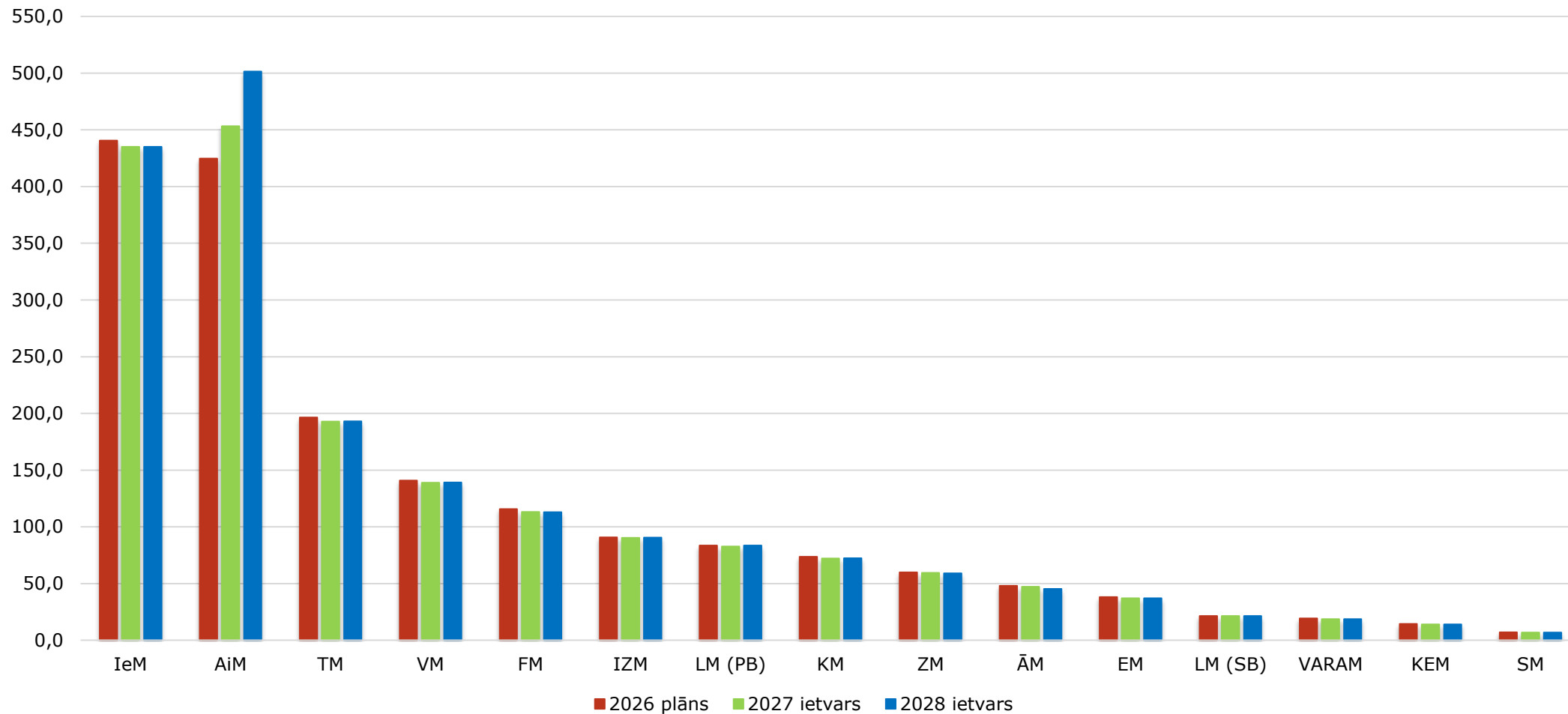

Finanšu ministrija

Atlīdzības izdevumu pieaugumu veido Aizsardzības ministrijas finansējuma pieaugums

Valsts budžeta pamatfunkciju izdevumi atlīdzībai ministrijās, milj. *euro*

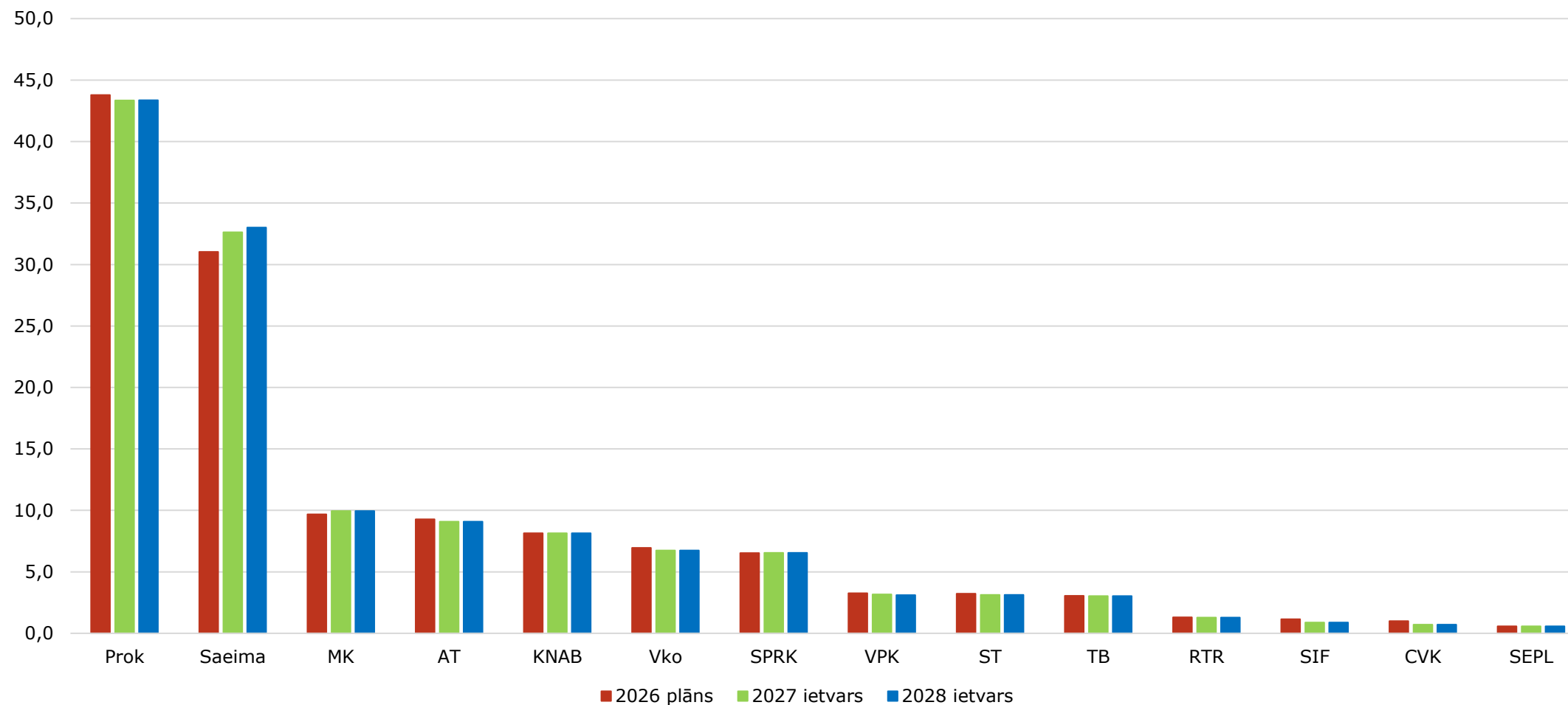

Finanšu ministrija

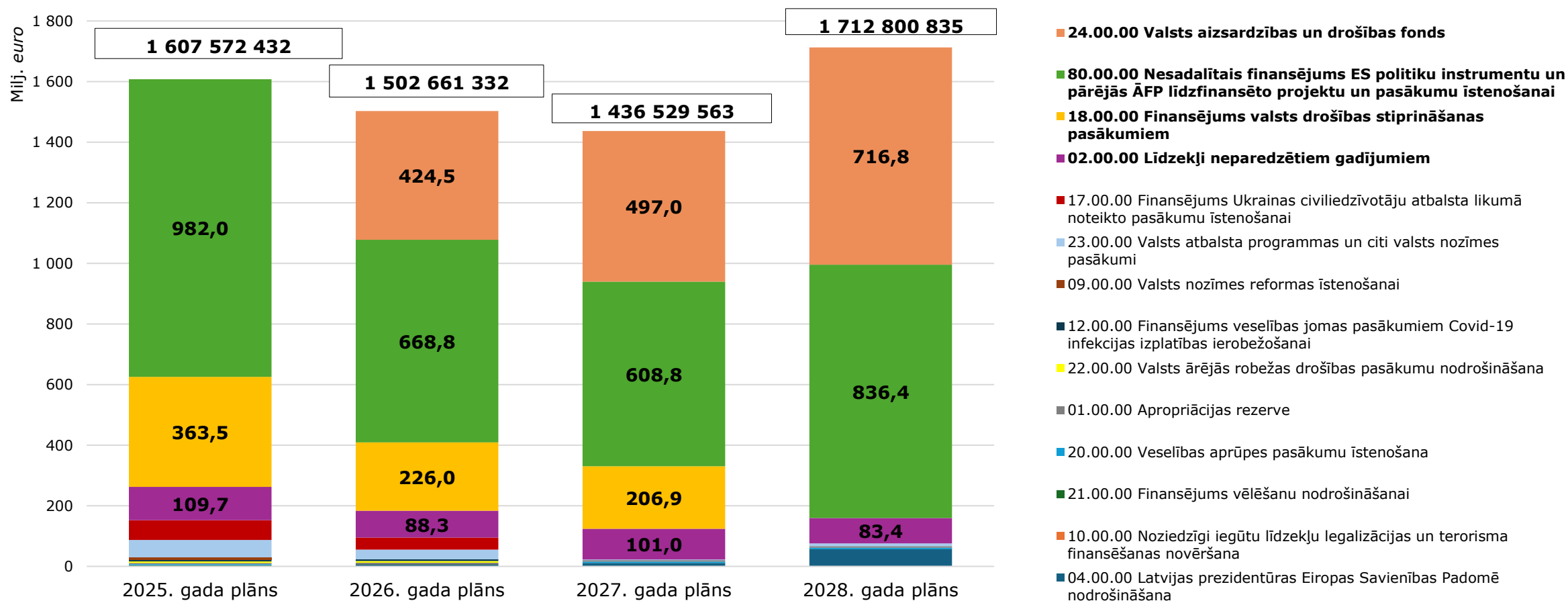
Atlīdzības izdevumi pārējos resoros turpmākos gados lielākai daļai samazinās

Valsts budžeta pamatfunkciju izdevumi atlīdzībai pārējos resoros, milj. *euro*

Dati saskaņā ar likumu «Par valsts budžetu 2026. gadam un budžeta ietvaru 2026., 2027. un 2028. gadam

Budžeta resora «74. Gadskārtējā valsts budžeta izpildes procesā pārdalāmais finansējums» kopējie izdevumi no 2025. līdz 2028. gadam sadalījumā pa programmām

Finanšu ministrija

Darbības virzieni un pamatprincipi gatavojot valsts budžetu

Izdevumu pārskatīšanu **veikt visos valdības līmeņos** (*valsts, pašvaldības, pieklasificētas kapitālsabiedrības, augstskolas*);

Izdevumu samazināšanu nodrošināt, neskarot aizsardzības un iekšējās drošības, veselības un izglītības pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem;

Veikt strukturālās reformas, efektīvizēt procesus, likvidēt funkciju dublēšanos, vienoties par politiku pārskatīšanu utt.;

Pārskatīt pieņemtos lēmumus (Saeimas un Ministru kabineta), kuru īstenošanai nav ieplānots finansējums un atbildīgā nozares ministrija nav piedāvājusi finanšu resursus, pārskatot pasākumus ar mazāku atdevi vai zemāku prioritāti;

Strādāt pie ieņēmumus palielinošiem pasākumiem, primāri ekonomiku stimulējošiem;

Mazināt administratīvo slogu, uzlabot finansējuma pieejamību komersantiem (pamatā ES fondi, kreditēšana), stiprināt infrastruktūru (ceļi, mājokļi, kvalitatīvu pakalpojumu pieejamība) un veicināt privātās investīcijas.

Finanšu ministrija

Izdevumu pārskatīšanas mērķis -

mazāka birokrātija, efektīvāka valsts pārvalde un vairāk resursu Latvijas drošībai, izaugsmei un iedzīvotājiem nepieciešamajiem pakalpojumiem.

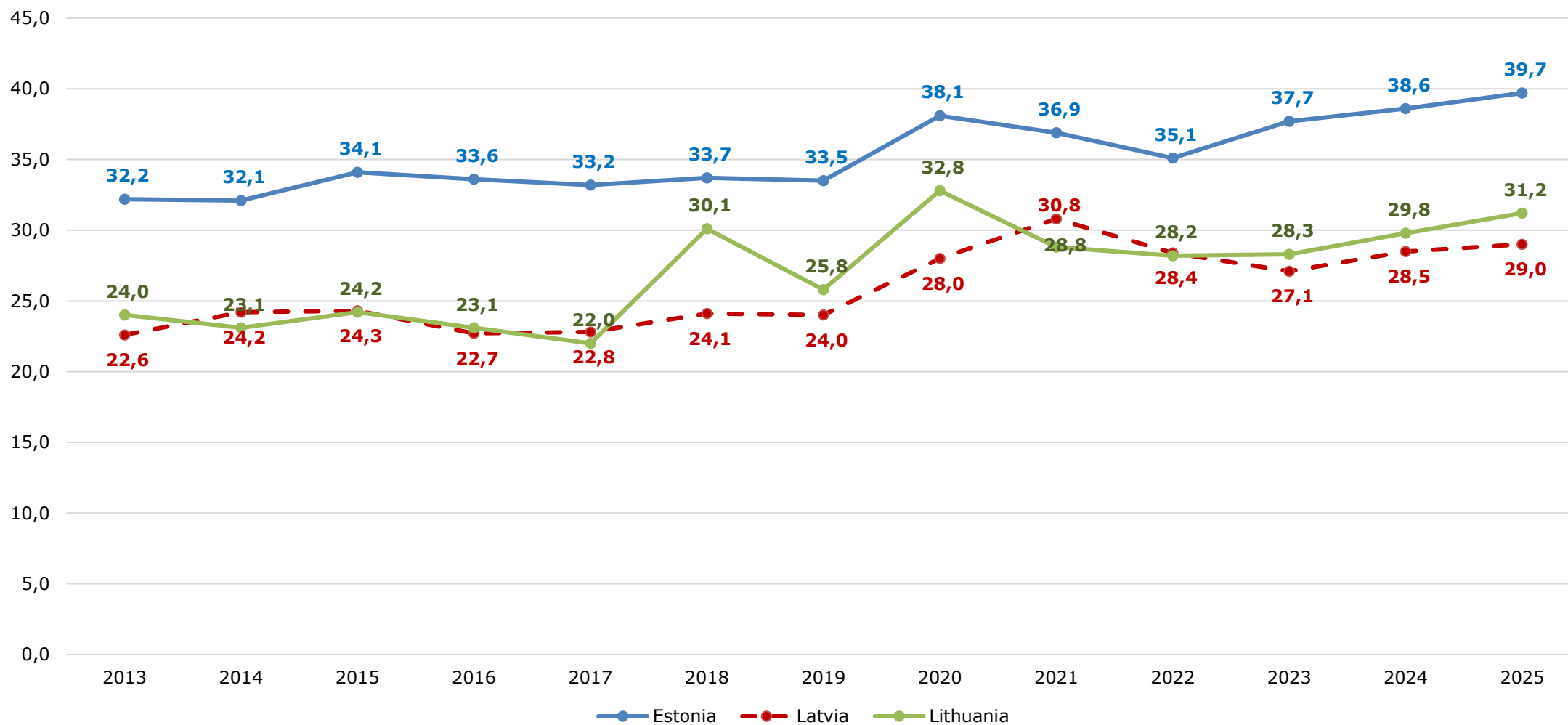
Ceļš uz rezultātu ir kopīgs

Aicinām uz konstruktīvu sadarbību, atbildīgu rīcību un kopīgu darbu, lai izdevumu pārskatīšana kļūtu par pamatu stiprākai, efektīvākai un drošākai Latvijai!

Finanšu ministrija

LV ir zemākie centrālās valdības izdevumi (29% no IKP) starp Baltijas valstīm

Finanšu ministrija

Latvijas pašvaldību izdevumi veido 11,6% no IKP, kas pārsniedz gan Igauniju (10,4% no IKP), gan Lietuvu (10,3% no IKP)

